

Ubóstwo energetyczne na Mazowszu

Autor: fot. arch.

UMWM

Sejmikowa Komisja Polityki Społecznej i Prorodzinnej, pod kierownictwem Bartosza Wiśniakowskiego, omówiła ważny społecznie problem ubóstwa energetycznego mieszkańców województwa mazowieckiego.

Punktem wyjścia do dyskusji radnych stała się diagnoza raportu końcowego z kompleksowych badań, przeprowadzonych w 2023 r. przez grupę badawczą Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk, pod kierownictwem prof. dr. hab. Sławomira Kalinowskiego.

Czym jest ubóstwo energetyczne?

Ubóstwo energetyczne to sytuacja, w której ktoś nie jest w stanie zapewnić odpowiedniego, akceptowalnego poziomu komfortu termicznego w swoim miejscu zamieszkania. Nie ma jednej definicji, jak również ogólnie przyjętego sposobu pomiaru tego zjawiska. Ubóstwo energetyczne obejmuje siedem wymiarów: zdrowotny, ekonomiczny, infrastrukturalny, społeczny, klimatyczno-środowiskowy, polityczny oraz wymiar transferu energii. Do przyczyn ubóstwa energetycznego należą:

- czynniki infrastrukturalno-techniczne – związane ze stanem technicznym budynku, wyposażeniem i kondycją instalacji grzewczej, położeniem budynku i lokalu mieszkalnego,
- czynniki społeczno-ekonomiczne – związane ze źródłem utrzymania gospodarstwa domowego, jego strukturą, wiekiem członków gospodarstwa domowego.

Skala ubóstwa energetycznego

Z badań wynika, że ubóstwem dotkniętych jest od 7,1 do 38,1 proc. mieszkańców Mazowsza, zależnie od przyjętej definicji zjawiska. Co piąty mieszkaniec naszego województwa nie może w swoim mieszkaniu utrzymać temperatury na satysfakcjonującym poziomie. Nawet 25 proc. ankietowanych mieszka w budynkach, które są nieocieplone, mają nieszczelne okna, nie mogą być dobrze doświetlone lub są w nich przeciekające, gnijące elementy konstrukcji. 40 proc. mieszkańców Mazowsza wskazało, że w ich budynku należy przeprowadzić remont, a 35 proc. postulowało potrzebę termomodernizacji. Blisko połowa respondentów odczuwa negatywne skutki zdrowotne nieodpowiedniej temperatury w mieszkaniu. Ponad 15 proc. mieszkańców ma problemy z opłaceniem rachunków za prąd i ogrzewanie. Szczególnie narażone są osoby mieszkające na terenach wiejskich, utrzymujące się z niezarobkowych źródeł utrzymania i z rolnictwa, będące w najtrudniejszej sytuacji finansowej, prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe oraz składające się z 5 lub więcej osób.

Rekomendacje

Przeciwdziałanie problemowi ubóstwa energetycznego wymaga opracowania nie tylko regionalnej, ale i ogólnopolskiej strategii postępowania, promowania budownictwa efektywnego energetycznie, skoncentrowania wsparcia wokół grup najbardziej narażonych, działalności edukacyjnej i proekologicznej społeczeństwa. Na szeroką skalę należy zwłaszcza:

- upowszechnić katalog dostępnych instrumentów i narzędzi w zakresie możliwości wymiany nośników energii, przeprowadzenia remontów i termomodernizacji,
- udostępnić katalog dobrych praktyk działań przedsiębiorstw energetycznych i samorządów lokalnych służących przeciwdziałaniu ubóstwu,
- wspierać rozbudowę i modernizację infrastruktury sieciowej,
- prowadzić stały monitoring zagrożenia wzrostu kosztów energii,
- regularnie przeprowadzać inwentaryzację budynków wraz z ich kwalifikacją do programów pomocowych w celu poprawy efektywności energetycznej.

Zdaniem radnych należy jak najszerzej upowszechnić wyniki i rekomendacje wynikające z raportu. Konieczne jest także zapewnienie odpowiednich środków finansowych. Ograniczeniu zjawiska ubóstwa energetycznego sprzyjać będzie skuteczna realizacja sejmikowych instrumentów wsparcia, jak: „Mazowsze dla czystego ciepła”, „Mazowsze dla czystego powietrza”, „Programu Ochrony Powietrza” oraz nowego programu „Mazowsze bez smogu” realizowanego ze środków Unii Europejskiej.

Działalność komisji

Komisja Polityki Społecznej i Prorodzinnej jednomyślnie przyjęła sprawozdanie z działalności komisji w 2023 r. oraz plan pracy komisji do końca obecnej kadencji Sejmiku.

Podczas ośmiu posiedzeń w roku 2023 komisja zajmowała się m.in.:

- oceną zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę sytuacji społecznej i demograficznej województwa mazowieckiego za 2022 r.,
- działalnością Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej w obszarze: polityki senioralnej, w środowisku osób z niepełnosprawnościami, a także w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom,
- projektem uchwały sejmiku w sprawie utworzenia Rady Seniorów Województwa Mazowieckiego i

nadania jej statutu,

- problematyką adopcji i pieczy zastępczej, w tym kwestią nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- działalnością Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej oraz aktywnością Pełnomocnika Zarządu Województwa Mazowieckiego ds. Osób Niepełnosprawnych,
- funkcjonowaniem przyszpitalnych punktów dla seniorów z chorobami otępiennymi,
- zaopiniowaniem sprawozdania z wykonania budżetu województwa mazowieckiego za 2022 r. oraz uchwały budżetowej województwa mazowieckiego na 2024 r. w zakresie działania komisji.

Podpis: Od lewej: radni województwa mazowieckiego Elżbieta Woźniak-Sionek, Łukasz Gołębiowski, Joar Bala (klub radnych Prawo i Sprawiedliwość)

fot. arch. UMWM

Od lewej: radni województwa mazowieckiego Krzysztof Skolimowski, Tomasz Kucharski, Anna Brzezińska (klub radnych Koalicja Obywatelska)

fot. arch. UMWM

